
Tokaji borvidéki növényvédelmi előrejelzés a július 8-14. közötti időszakra

Július első napjaiban már igazi nyárias időjárásban volt részünk. Többször mérhetünk 30°C-ot meghaladó értékeket napközben, az esti órákban pedig 15-21°C-ot rögzíthettünk. A hétfő este érkező hideg front átmeneti lehűlést hozott, de a hét második felében, visszatér a nyári meleg. Az esti, hajnali órákban két alkalommal is jelentős csapadékot hozó esők érték el a Tokaji borvidéket. A felhőszakadások során rövid idő alatt nagy mennyiségű csapadék hullott (20-66 mm). A párás, fülledt viszonyok mellett, az elmúlt napokban az UV-B sugárzás is magas volt. Ez utóbbi kapcsán kerüljük a túlzott kilevelezést. A mérsékelt levelezést a sorok déli-délkeleti oldalán végezzük el. Sűrűsödnek a munkák az ültetvényekben. A levelezés, a hajtások befűzése, a csonkázás, a gyom-szabályozási munkák, a permetezések és a zöldszüret mind aktuális teendő. A hajtás befűzést és a csonkázást egyre több ültetvényben végzik el a gazdálkodók.

Fenológia

A bogyók fejlettsége már meghaladja a zöldborsó nagyságot. Fürtzáródás előtt állapotban van a szőlő. A fürtök belsejébe most még be tudjuk juttatni a növényvédő szereket.

Kórokozók

Lisztharmat

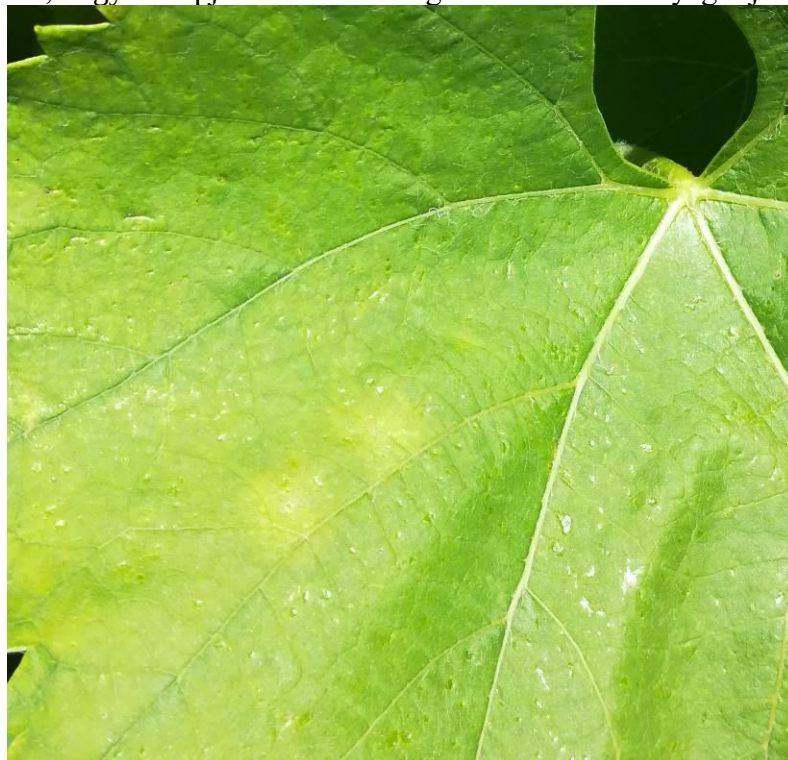
Kezelt ültetvényekben is jelen van a lisztharmat bogyókon. Azokban az ültetvényekben, ahol nem volt megfelelő növényvédelem és a zöldmunka, ott még komoly problémát okozhat még a lisztharmat. A zöldborsó nagyságú bogyók esetén már kialakul az ontogenetikai rezisztencia, azonban a fejletlenebb bogyók még hosszabb ideig fertőződhetnek. A védekezés megfelelő eredményességhez elengedhetetlen a szellős lombzat kialakítása. Ahol ez még nem történt meg, ott végezzük el minél hamarabb. Az aktuális kezelés során is kén és felszívódó készítmény (miklobutanil, tebu-konazol, difenokonazol) kombinációjával végezzük el a kezelést. Ahol már jelen van a lisztharmat ott még rövidebb forduló mellett a kontakt hatóanyag (meptildinokap, kén) mellé felszívódó és gázosodó hatóanyagot válasszunk (metrafenon, piriofenon, cyflufenamid). A hatóanyagok kapcsán figyeljünk a szer rotációra, a rezisztencia elkerülésének érdekében. A kén 25°C felett perzselést okozhat, illetve magasabb hőmérsékleten végzett permetezés hatékonysága csökken. Ökológiai gazdálkodásban kén és olajos készítmény kombinációjával végezzük el a permetezést, ezt kiegészíthetjük kálium-hidrogén-karbonát tartalmú terménstovábbító készítménnyel.

Lisztharmat tünete bogyón

Peronoszpóra

Megjelentek az első peronoszpóra tünetek (olajfoltok) a Tokaji borvidéken. Az elmúlt hetek esői mégis szállítottak fertőző anyagot. A tünetek a lombzat felső részén láthatóak (a csonkázások során a tünetes levelek eltávolításra kerülnek). Az észlelések első sorban olyan ültetvényekhez kapcsolódnak, ahol túl hosszú permetezési fordulókat tartottak. Bogyótünettől nem találkoztunk, a zöldborsónál nagyobb bogyók érzékenysége folyamatosan csökken. Az elmúlt egy hét esőzései újabb fertőzéseket indítottak el. A lehűlést követően a hét második felében melegszik az idő, így az inkubációs idő lerövidül. A védekezést réz (rézoxiklorid, rézhidroxid) készítményekkel folytassuk. Ennek kapcsán figyeljünk, hogy ne lépjük túl a 1 év/ 4kg/ha fémréz hatóanyag kijuttatását.

Olajfoltok a levélen

Feketerothadás

A levéltünetek mellett a bogyótünetek is egyre több ültetvényben megfigyelhetők. A bogyók a következő hetekben még érzékenyek a feketerothadásra. A védekezéshez több hatóanyag áll rendelkezésünkre. A tebukonazol, miklobutanil, difenokonazol hatóanyagok lisztharmat ellen is alkalmazhatóak. Így ajánlott most ezek közül választani, az aktuális permetezési fordulónál. Feketerothadás ellen a metiram, a mankoceb és ditianon+kálium-foszfonátok tartalmú készítmények is használhatóak, azonban ezeknél az élelmezés-egészségügyi várakozási idő 56 és 42 nap. Ezt a szüreti célok tekintetében már figyelembe kell venni. Ökológiai gazdálkodásban sajnos nem áll rendelkezésre növényvédő szer a kórokozó ellen. Ezért agrotechnikai módszerek (szellős, gyorsan felszáradó lombzat kialakítása, ültetvény gyommentesen tartása) segítségével kell mindent megtennünk a megelőzés érdekében.

Feketerothadás tünete bogyón

Fakórothadás

A betegség elsősorban jégverés után jelentkezik. Védekezésre alkalmazható a folpet, a piri-metanol. A réz-készítmények a kórokozó ellen nem hatásosak. Jégeső után a gyorsaságé a főszerep. A kezelések a kár bekövetkezése után 12-18 órán belül hatásosak. Egy nap elteltével a védekezés hatástalan.

Kártevők

Tarka szőlőmoly

A kihelyezett csapdák növekvő számban fogják az egyedeket. A védekezés még nem indokolt.

Amerikai szőlőkabóca

A szőlő ültetvényekben még a kabóca lárvák figyelhetők meg. A kihelyezett sárga ragacslapok eddig nem fogtak imágókat. Ahol még nem történt meg a védekezés a lárvák ellen, vagy egyedszámuk a rovarölő szeres kezelés ellenére jelentős, ott az aktuális permetezési forduló során védekezzünk a kártevő ellen. A védekezésre több növényvédő szer áll rendelkezésünkre (alfamet-

rin, tau-fluvalinát, spinozad, flupiradifuron). Szaporítóanyag előállító ültetvényekben kötelező a védekezés a kabóca ellen.

A permetezés előtt a kabóca lárvákat jelenlétét a lombozat átvizsgálásával tudjuk ellenőrizni. A levelek fonákán kell keresnünk a fehéres, sárgás színű lárvákat. Érdemes az ültetvény több pontján is keresni a lárvákat, ugyanis egy homogén ültetvényben is lehet heterogén a kabóca előfordulása. Az idősebb (L3-L5-es) lárvák már a lombozat felső részén is megjelennek, esetükben arra is figyelni kell, hogy mozgékonyabbak, mint a fiatal egyedek, ez által a levelek mozgatására hamarabb elugranak, így az azonosításuk nehezebb.

Az imágók megfigyelésére szükséges sárga ragadós lapok kihelyezése az L4-es lárvák megjelenését követően, az most időszerű az ültetvényekben. A sárga ragacslapok által nyomon követhetjük az imágók jelenlétét az ültetvényben. Továbbá a lárvák elleni hatékony védekezés esetén is érdemes alkalmazni ezeket a csapdákat, a szomszéd ültetvényekből esetlegesen áttelepülő imágók megfigyelésére. A lapok segítségével láthatjuk, hogy indokolt-e a védekezés az imágók ellen. Az egyedek számát 7-10 naponta kell feljegyezni. A lapok hatékonyságukat kb. 2 hétig őrzik meg, így ennél hosszabb ideig nem célszerű használni egy csapdát. A védekezési küszöbérték 4 egyed/lap/10 nap. 5 ha-os terület nagyságig hektáronként 3 db lapot kell kihelyezni, 5-10 ha esetében 2 db kell hektáronként, 10 ha-nál nagyobb tábla esetében 30db/tábla. A lapokat elszórtan kell kihelyezni.

Az amerikai szőlőkabóca a szőlő aranyszínű sárgaság megbetegedését okozó fitoplazma vektora szőlőben. Mivel a kórokozó ellen nem tudunk hatékonyan védekezni, ezért a vektorszervezet elleni rovarölő szeres kezelésekkel tudjuk megelőzni a betegség terjedését. Fontos, hogy ne csak az ültetvényekben, hanem a házi kerti tőkéken is végezzünk megfigyelést és indokolt esetben védekezést.

A fitoplazmának a szőlő mellett több gazdanövénye van, ezek közül legjelentősebb az erdei iszalag. E növényről más kabóca fajok át tudják vinni a kórokozót szőlőre, ahol az elterjesztésében már az amerikai szőlőkabóca játszik szerepet. Ezért ajánlott az ültetvényekből és közelükből eltávolítani az erdei iszalagot.

A Tokaji borvidéken eddig nem mutatták ki szőlőről a kórokozót, viszont erdei iszalagról már több helyről is (Bodrogkisfalud, Tállya, Golop, Tarcal).

Amerikai szőlőkabóca L4-es lárvája

Amerikai lepkekabóca

A lárvák és a fehér viaszos szövedék láthatóak a szőlő leveleinek fonákán és a fürtökön. Az amerikai szőlőkabóca elleni kezelések védelmet nyújtanak a lepkekabóca ellen is. Kontakt szerek használata esetén a tapadásfokozó készítmények alkalmazása ajánlott a hatékonyság növelése érdekében.

Kígyóaknás szőlómoly

Több ültetvényben is észleltük a kártevő előfordulását, azonban a károsítás mértéke minimális. A kígyóaknás szőlómoly kártétele a borvidék (termő ültetvényben és házi kertben is) számos pontján észlelhető 2018 óta. A lárvák a levéllemeze felső részében alakítanak ki aknát. Egy levélen több akna is lehet. A tünetek a vegetáció második felében erősödhetnek fel. Súlyos károsítás akár korai lombhullást is okozhat. A védekezés nem indokolt, azonban a károsítás mértékét kövessük figyelemmel.

Kígyóaknás szőlómoly károsítása levélen

Gyomszabályozás

Több ültetvényben is erőteljes gyomosodás látható. Az elmúlt napok, hetek csapadékos időjárása ehhez kedvező feltételeket biztosított. Kerüljük az ültetvények túlzott elgyomosodását. A gyomok jelentősebb felszaporodása párásabbá teszi az ültetvényt, ami a kórokozóknak kedvezőbb feltételeket teremt. A soralkak gyomirtására a soralművelő gépeket vagy végső esetben glifozát hatóanyagot használhatunk. Azonban el kell kerülni, hogy a permetlé a szőlő zöld részeire kerüljön! Ezért fontos szerepe van az időben és jól elvégzett törzstisztításnak, ami történhet kézi vagy kémiai úton. Magról kelő gyomnövények ellen, azok néhány leveles állapotában kell védekezni. Évelő gyomok ellen a magasabb dózist javasolt alkalmazni a növények intenzív növekedési fázisában. Apró szulák esetében virágzáskor kell kijutadni a gyomirtó szert, mezei aszat ellen pedig tölevélrózsás állapotban. A glifozát felhasználása esetén úgy válasszuk meg a permetezés időpontját, hogy a kezelést követő 6 órán belül ne hulljon csapadék, hogy a hatóanyag maradéktalanul fel tudjon szívódni. A sorközök gyomszabályozására legjobb módszer a kaszálás.

A növényvédelmi kezelések elvégzése előtt fontos tájékozódni az időjárási viszonyokról. A várható csapadékról a radarképekről kaphatunk információt (<https://www.idokep.hu/radar>, vagy http://www.met.hu/idojaras/aktualis_idojaras/radar/). Abban az esetben, ha a permetezés közben elered az eső, az utolsó egy órában kezelt területeken célszerű újra elvégezni a növényvédelmi beavatkozást, mivel a kijuttatott permetlének körülbelül egy óra szükséges a megszáradáshoz.

Az elmúlt hét hőmérséklet és csapadék adatai:

2020.06.30-07.06.	átlaghőmérséklet (°C)	heti csapadék (mm)
Sárospatak Királyhegy	23,7	51,2
Sátoraljaújhely Szemszúró	23,4	66,1
Hercegkút Hosszúhegy	24,5	41,3
Tolcsva Nyakvágó	23,2	8,9
Erdőbénye Lócse	23,4	21,3
Vámosújfalú Rány	-	-
Olaszliszka Haraszt	24,1	35
Szegi Poklos	23,9	23,1
Tarcal Bakonyi	23,4	41,6
Tokaj Hétszőlő	23,7	16,4
Bodrogkeresztúr Dereszla	23,2	16,7
Mád Juharos	23,1	22,3
Mád Úrágya	24,2	50,1
Tállya Nyergesek	23,6	-
Abaújszántó Kassaváros	23,2	52

Várható időjárás 2020.07.08-14.

A hétfőn késő este érkező hideg front jelentős lehűlést hozott. Szerdától azonban újra melegszik az idő. Pénteken és szombaton ismét 30°C-ot mérhetünk majd napközben. Szombat délutántól vasárnap reggelig tartó időszakban várható néhány mm csapadék. Továbbá a csapadék lehűléssel érkezik, vasárnap és a jövő hét elején 20-23°C várható. A szél a hétvégén megerősödik, 50 km/h-t meghaladó széllesek kell számítanunk.

Zöldszüret

Az idei esztendőben is meghirdetésre került a zöldszüret. Az ebben résztvevők esetén fontos, hogy ne hanyagoljuk el az ültetvényeket. Növényvédelem szempontjából, legalább kén és réz kombinációjával folytassuk a védekezést a lombzat és vesszők védelme érdekében. Ahol az egyes kórokozók fellépése jelentősebb ott ezt a kombinációt kiegészíthetjük az előrejelzésben leírt hatóanyagokkal.

Kártevők esetén pedig az amerikai szőlőkabóca monitorozását folytassuk mindenképp. Amennyiben a lárvák száma jelentős, vagy a csapadék fogási adatai alapján az imágók száma eléri a védekezési küszöbértéket, akkor alkalmazzunk rovarölő készítményt. Konvencionális művelés esetén alfametrin, AKG programban résztvevő ültetvényben pedig a tau-fluvalinát hatóanyagú készítmény használható kedvező hektárköltséggel.

Pableczki Bence
Növényorvos